

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلنی
(۱۳۰) غروشدرد.

نسخه سی ۱۰ غروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه
باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه
اخطارات
آبونه بدلی پیشمدر

مسلمه موافق آثار مع المنویه
قبول اولنور. درج ایدلمین
یازیر اعاده اولونماز

کتابخانه

۱۳۳۷

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لاق مجموعه اسلامیه در

باش محرر صاحب و مدیر مسئول

اشرف ارباب

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم محمد عاکف

اخطارات

ادرس تبدیلنده آیریجه بش
غروش کوندردلایدرد

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولمینی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولمسی لازمدر

مالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لریک فرانسه
جده یازلمسی رجا اولنور.

باره کوندردلیدی زمانه یه دائر
اولدینک واضحاً بیلدیرلمسی
رجا اولنور.

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

افمالک حسن و قبحی

۲

نظر حکمت اربابی، کندی عقلیست متفاوت درجه‌لرینه کوره
شروخی فمللری اجمالاً و تفصیلاً بنه متفاوت صورته‌لرله اتراف
وتحدید ایشملر و بو حیات دنیاده کی سعادت و شقاوت السانییه
عمران بشریتک انتظام و فسادنی، اقوام مختلفه‌لرک عزت و ذلتلری
ضنف و قوتلری بوخیروشره ربط و املیق ایشملردر، فقط بووجه
ایله تحدید و تعریف ایدن و بو اتریف‌لرنده نائل اصابت اولان عقلا
پک محدود و محدوددر.

بو حقایق بدیهات عقلیه‌لرکه نه ارباب دیانت، نه فیلسوفلر
اونده اختلاف ایدملر، بناء علیه افعال اختیاریه کرک حد داننده،
کرک تأثیرات عمومی و خصوصیه‌لری اعتباریه حسن و قبیح قسملرینه
منقسم اولق بر امرطبیعیدر؛ و حسن و یا عقل‌ده بر دلیل سمعی به محتاج
اولمسلرین معانی سابقه وجه ایله افعال اختیاریه‌لرک حسن و قبحی
تمیزه مقتدردر.

حیوانانک بعض صنف‌لرنده کوریلان حاللر، صبیانک معنای شرعی
تعقل ایتدن اول آجی و لذت شیلره قارش کوس‌تردیکی حرکتلر،
تاریخ بشرک نقل ایشدیکی دوقه‌لر، جاهلیت زماننده درک واجرا
اولان عمللر قضیه مشروحه‌یه دایلد.

قرنجه‌لرک احوالنده بعض اهل نظرک کردکلری غرضلرک بو
مقامده ذکر تزیب اولندی، شوبله‌که: قرنجه‌لرک بر طائفه‌لرکندیلرینه
بر یوه پامله مشغول ایکن بر قرنجه‌لرک کویا اولنلرک ایشلری
مراقبه آلتنده بولندیرمغه مأمور ایمن کی پیلان شیلری کوزدن
کپیره‌لرک بووه‌لرک طوانی، مناسب اولان بوکسکلکدن دون قالمش
اولدینی کوردیکندن ویردیکی امر اوزرینه بنالک یقه‌لره رق موافق بر
درجه‌ده تکرار پالمش و طوانک‌ده‌بنه اولیکی اقتضادن بنایه و احتیاجه
یا تشه‌جق صورته‌یه یوکسلدلی، ضرر و منفعت ویرن شیلرک کندیلر
تمیز اوله‌بیلدیکنی اشراب ایدر. اعماله علی الاطلاق حسن و قبح
اولدینی زعم ایدن کیسه نفسندن عقلی سلب ایشملر، بلکه قرنجه‌لرک
دها شدید برحق کوس‌ترمش اولور.

اولجه ذکر سیبق ایشدیکی اوزره واجب اتمالانک وجودی
صفات کالیه‌سی عقل ایله حسن و ادراک اولنور، بوده وجود واجیک
و برطرفدن ایشدیلرملش اولان صفتلرینک اثباته دلالت ایدن انفس
و آفانده کی عجایب و بدایع قدرتی مشاهده و استدلال طریقله حاصل
اولور، بعض اقوام بشرده واقع اولدینی کی صیت رسالتک عکس
ایشدیکی و او واسطه‌یه جالبه‌لرک هنوز تبلیغ‌لرک میسر اوله‌مدینی حاله
عفلک تحریکات و استدلالاتی ذکر اولمان نتایج یقینییه وارمش و صکره
نظر بشر، کوندلش اولان پیغمبرلرک نقطه نبیغاته تحول ایشد.

بر عنصر تردی تشکیل ایدملرک درجه‌ده سقوط اخلاقه معروض
اولدیلرینی، طرف‌کیرلرک حساب‌لندن تجرد ایدملرک ایملک دفعه‌مستقیم بر نفوذ نظرله
کورن و شایان تبریک بر حقیقت و جسارتله یازان هاشم ناهید بله افندی
اولمسلردی به یبیلیم. تنقید ایچون بوکتابی انتخاب ایدیشملک سببی‌ده
اثرک اودرجه رجحان و مکملتی حائر اولماسیدر. چونکه ترکلک
و مسلمانی حسابنه، او مرتبه جوشان بر عشق حقیقت و حرارتله قلم
یوروتن امیر محترمک بنده عین حسن صمیمیتله در میان ایدملرک مطالعه‌لرینه
کوچمه‌لرک منصف بر نظر دقت و انصاف عطف ایدملرک کنی تخمین ایشدیکن
کی اودرجه تأثیر و مکملتی حائر بر اثرده احکام و اساسات اسلامییه
مغایر نقطه‌لره تصادف ایدیلرکدن حصوله کله‌بیلرک ضرر دینی به قارش
لافتد قائلیم‌سی‌ده، و اولیه قیمتدار بر اثرده دینی یا کلاش‌لرک نقیضه‌لرک
هلی حاله قائلیم‌سی‌ده تجویز ایدملرک.

بو ایضا حاکدن اکلاشیه‌لری وجهه تنقید اتمک زیاده دینی مباحثه
عائد اوله‌جندر. دینک یا کلش تلقینی نامی آلتنده: خیر و شری جناب
حقدن بیلیمک، قدره ایمان ایتک، متوکل اولق، قناعتکار اولق،
اولوالامر اطاعت ایتک، وظائف شرعییه مقاصد اجتماعیه اوزرینه
دکلده ثواب و عذاب کی اخروی ظایر اوزرینه بنا ایتک، قرآنی
ترجمه ایتمه‌لرک، باب اجتهادی قائلق، دینه و محبت رینه قورق و وحشی‌ایله
مربوط اولق، ایمانی اقرار لسانی ایله تصدیق قلبی به حصر ایدملرک
اسلامی شریعت نظریه، شریعت فرضیه درجه‌سینه ایندیرمک کی
مسائللر آره‌سند حکم فرما اولان حاللرک، ذهینلرک کندیلری ایچون
باشلیجه انحطاط عامللری اوله‌رق کوس‌ترمش اوزرینه بو مسئله‌لردن
هر برینک تدقیق اثر عاجزانه‌مه برر بحث مخصوص تشکیل ایدملرک.
بو مسئله‌لرک صوکنجیسی اولان ایمان بحقی اهمیت مخصوصه‌سیله
برابر قازانی موسی بیکیف افندیکنک علم کلام و علماء اسلام علیمده
اولجه نقل اولان هجوم و شتومنه سبب اولسی جهتیله بالخاصه شایان ذکر
عد اولنه یبیلیم.

دها صوکره، کتابم، ملیت رابطه‌سیله دیانت رابطه‌لرک مقایسه‌سینه
عائد مهم بر بحثی‌ده محتویدر.

دینی نقطه‌لردن باشقه، هرک تصاللی و مشروطیتک قبولی ایله
اوروپا مدنیتک یا کلش تلقینی کی بر ایکی مسئله‌لرک مناقشه‌سینه‌ده
اثر عاجزانه‌مه بر ویریلشد.

کتابک با‌لیجه مندرجاتی حقنده بر فکر اجمالی ویرمش اولدم ظن
ایدیم. صوکره سوزم قلممه، جناب حقندن موفقیات و حق و حقیقته
موافقت نیازیدر.

مصطفی صبری

نفسك احوال واستعداداتی ، تولد كدن صكره بقای روحی عقل بشرك جازم اولدیفنی كوستریر. نته كیم : بعض اقوام ، انسانك اعمال حیاتی ایستر مخطی ، ایستر مصیب اوله رق كچمش اولسون، موت كلد كدن صكره روح بشرك بهاشنه و اعمالك سعادت و عذاب استلزام ایستدیکنه دلالت عقلیه ایله قائل اوله رق سعادت ، اللهك وجودنی ، برلكنی بيلمك و فضائل اخلاقیه كوستریمك صورتیه ، شقاوت ده وجود الهی یی ادرا كدن جاهل قالب هر درلو رذائل ایتمك سببیه حصول بوله جغنی ده تیقن ایتمش ، اعمالنی تولد كدن صكره تحصیل سعادت خاتم اوله جق اساس دائره سنده اجرا و ادامه حصر ایتمش اولدیفنی كبی ایچلرندن بمضیلری ده ایقاع سیانندن حیات اخرا ده تولد ایده جك ضرر لری بيلمكه برابر كندیلرینی بو فضایلجه قایدیرمقدن مصون قالمشدر .

عقلك حكمیه اله الهی بيلمك واجب اولدیفنی ، بتون فضیلتلرك و او كا تابع اولان عمللرك لازم و فرض ایدوكنی و رذیل حالرك ارتكابه عظور بولندیفنی ادراك و اشاعه ایتملرند و بونلرك شرعك مؤاخذه و معارضه ایتمدیک بولده اعتقاد و توسل ایستكاری افكار و اعماله بقیه بشرك متابعت ایتمی ایچون بعض قوانین اتخاذ ایتملرند عقلی و شرعی بر مانه اوله بیلیرمی ؟

اللهك و اراقنی بيلمك واجب اولدیفنی ، دنیاده ایستلنه جك فضائلك حیات اخروی ده سعادت ، رذائلك ده مصیبتی استلزام ایدو . جگنی بتون السانلرك عقل مجرد لریله تقدیر و ادراك ایده جك سیرتده بولندقلرینی حكم ایتمكه هیچ بر عاقل قادر اوله ماز . زیرا جمیع امتلرك فكر و مشربجه مشهود اولان احوال مختلفه لرینه كوره اوله برمدعینك ظهوری حالده در میان ایستدیک فکری شافیه یلغنه حل ایله اردو الزام قارشیننده بولنه جنی طبیعیدر .

اكر السانك حاجت لری ، قورقور لری قیل و ارسالان دنیان حیوانلرك حس و احتیاج لری درجه سنده محدود اولسه یدی ، كندیسنه موهوب اولان فكر ایستنده حدود احتیاجنه كسب و قوف ایله منفعت و ضرر و یرن شیلری بولور ، و بونقطه ده همجنسندن بر فرد ، اختلافه صابیه رق هبسی حیاتلرینی او دائره ده اقناع و اسعاده ایدردی . بو میانه هر بری غیرك شرنندن ، سار حیوانلرده اونلرك بتوف غایله سندن ره یاب اولوردی . لکن امر بر عكس در : زیرا یارادیلشی اقتضاسی اوله رق نوع انسانك غوائل حیاتییه و مدنییه جه احتیاجی ، حد تعیینی امكانندن خار جدر . معیشتی ده بر وضع و مكانه مقید دكلدر ، بونك ایچون كندیسنه موهوب اولان قوای مدرکینی هرمانی اقلیم و حاله بولنه جق اولور ایسه دفع احتیاجنه و اسباب رفاهی تكمیل مدارا اوله جق صورتده استعمال ایتمی و افرادینك حال و طور لرند ، آثار سسی و عملنده ، اصناف ، قبائل و اشخاص اره سنده تنهیدنی نا قابل بر مرتبه ده حكم سورن اختلافات اوزرینه بصیرت و غیرت نامه كوستریمسی طبیعیدر ؛

چونكه بوكی حاللره مجبول اولسه یدی ، سائر حیواناتله اره لرند قالمه جق اختلاف ، انجق قاتنك دوعرو ، طیرناقلربنك بصی اولسندن عبارت اولوردی .

جناب حق ، انسانه اوج قوت هبه و یا خود تسایط ایتمشدر كه بونقطه دن هیچ بر حیوان كندیسنه مساوی دكلدر . او قوتلرده : ذا كره ، مخیله ، مفکره در .

ذا كره ، حیاتك حال حاضر یله اشتغالی سببیه مستور اولان احوال ماضیه یی ذهناً مخطر و تدقیق ایله برابر مرغوب و مكروه اولدقلری شبهه و تجربه لرك ایقاطیه و حیات حاضر یه ضد كورینان شیلره ادراك اولانان مواد و معلوماتی استحضار ایدر ، شبهه ایله خاطره كان بر شینی اونك ضدیه پیش تعقله كتیرر كه بوسورت ، بدیهیدر .

مخیله ، خاطرات مذ كوره یی ذهنده تجسم و كافئه احوالی ملاحظه و احاطه ایله مقصود اولان شیتك ماضینك دلالت مجربه سندن مستفیده لذت و بالایی موجب اوله جغنی كوزله كورمش كبی جزم و تیقن ایدر ، وهو حكم عقلی به كوره هر شینی آرامغه ویا اوندن واز كچمكه جبر نفس ایله بو مقصدینه وسیله وصول اوله جق تدبیر ایچون مفکره به سبب التجا اولور .

بو اوج قوت ، انسانك سعادتنه خادم اولدیفنی كبی فلا كتنده منشأ اولور .

ناسدن عقلی معتدل ، خیالی دوعری ، فکری صحیح اولان بعض کیمسه مالی غیر نافع بر صورتله اتفاق ایتمی سببیه معیشتی تضییق ایدن احواله كرفتار اولان مسرفك حالی نظر عبرتدن ، اوغرا دینی احتیاجك مالی خاطرندن كچیرر ، و غیرك منظره فقر واضطرابنك احساس ایستدیک الم و احتیاجك ازاله می ایچون مال و منافعتك كسب و حفظنی ، بونك نفسه لذت و یرن فوایدنی ، بر مصیبتزده نك ضرورتدن تخلصنه خدمتی و بویه برمالك تأمین سلامتیله آتیا حقوق غیرك تعرضندن بری قلمنی تحیل ایدر ، بو مقصدله اکتساب مال و غنایه توجیه عزم ایله جناب قادر مطلقك كندیسنه احسان ایتمش اولدیفنی قوه عقلیه و بدنییه سندن انسان ایچون ید قدرته مسخر اولان قوا و فیوض كاشاندن اقتطاف ثمرات ایده جك بوسورت جدیده ده جالیشغه باشلار .

شو جدالگاه میشته اعتدال بوللرندن منحرف اولان بعض خلق ، مثلاً بشقه سنده برمال كوریر ، بونك مثلی اولجه كندیسنده ده موجود اولوب لذتی كورمش اولدیفنی مخطر ایدر ؛ استقباله ینه او كا مالك اوله جنی خیالی بیوتیر ، بونی اصلا ذهندن چیقارماز . حال بوكه عمل و تدبیره مقرون اولمیان فكر مجردله برشی الله ایدیه میه جکی ایچون او بولده کی قورونقلری ظل خیال قیلمندن اولور ، بوسورتله وجوه كسیدن مقبول و نافع اولان شیلر ، نظرندن مستور قالیر ، كبتد كچه او حالده قالیوب تحیل ایستدیک منفعته نائل اولقی ایچون كندی قوتی سوء استعمال و حیله بوللرینه صابیه رق بشقه سنك مالی سلب و غصب

ایتمک درجه سینه واریر . بومسلک ایسه کندیسنه موهوب الهی اثری اولان قوتلری تمطیل و خدای کریمک قوللری اده سنده رایگان قیلدینی قواعد امنیتی اخلاص ایدرکه شرف حیاتک اضاعه سنی موجب اولور . زیر امرکسب و معیشتده حد معروفي تجاوزایله بشقه سینه ایقاع ظلم و قدر ایتمک ، نه فاعلی ونه دیکرلری کدیمینه قزانوب طریق مشروعه دن آریلارلرک نائل اولدقلری راحت و حیثیه ایصال ایده بیللمکدن اوزاقدر . حیفا که معاملات ناسده عقلی خفیف ، نظری قاصر اولانلر شو بیان ایتدیلمز ایکی مثالک تمثالی اولمقدن خالی قالمز . بناء علیه ایضاحات مشروعه دن استنتاج اولورکه : قوه ذاکره ، یعنی عقلک قوت وضعی و خیالک شدت اعتدالی ، فکرک دوغریلکی واکریلکی انسانلرک ایشلارنده ، مزاجلارنده ، قورونیلارنده منفعت و ضرر ویرن شیلری تمیزه اک بیوک واسطه در .

انسانک اهلندن ، عشرتندن و سائر جماعت انرادندن بر وفات و قوعیده فکر و خیالنه و تمییه عقلنه بیوک مؤثر اولور . ناسک هپسی ، اعمالدن نافع و مضر اولانلری و تاثیر آخرله حسن و قبح نوعدن بولانلری تمیز و ادراک خصوصنده متفقدلر : ناسک عقلاسندن فکر صحیح ، مزاج معتدل ارباسندن اولوب اشیانک نیک و بدینی سچمکده حقه اصابت ایتلری ممکن بولانلر دخی او دقایق تمیزک مؤثراتنددر .

اولنک کی اکتسابی بدایه زحمتلی اولسه بیله فائده سی دواملی اولان کوزل بر شیئی وجوده کتیرمک مستحسن اولدینی ، وابستدها فاعلی ایچون ولو بر لذت حس ایتدیرمش اولسون بر شخصک و یا عمومک منفعتی اضرار ایله نظام طامسه خلل کتیره جک حاله منجر اولان اعمال و تشبثانده بولمق قبیح اولدیفنده متفقدلر .

شیخ محمد عبده

مترجمی : حسن مظهر

قله ریقالیزم

سلطنت رهبانیه دیمکدر . مملکتیمزی عصریشدیرمک ایسته یئلر زده دم بویله برسلطنتک بولندیفنی ایلر و سوریور ، فقط بوکا مدرسه سلطنتی و دیورلر . بویله جه علمای اسلامه ، رهایین مسیحیه نیک وضعیتی بخش ایدیورلر . غرب مدینتک بوکونکی ترقی و انکشافنه آنجق سلطنت رهبانیه یی ده ویردکدن صکره مظهر اولدیفنی اوکره نن فرب پرستلرمن سلطنت رهبانیه نیک مقابلی اوله رق طانیدقلری و مدرسه سلطنتی تسمیه ایتدکلری مؤسسینه یی بیکمه یه بذل همت ایتدیلر . و بو اشی کال موفقیتله باشاردندن صکره هرترقی به حائل اولان منابع تمصبی نور و قمش ، سربست ، سربست ضرب مدینتی ، بلا قید و شرط ،

مثلا شیخ الاسلام افندی حضرتلریک محاکم شرعیه یی مشیخته اعاده ، عدلیه نظارتک احکام شرعیه و مصالح امته مخالف اولان حقوق عائله قرارنامه سنک الغاسنه قرار ویرمسی ، دارالفنونده ارککلرله قیزلرک برلشمسنه ملک اعتراض ایتسی . بولرک هپسی قله ریقالیزمک اعاده سطوت ایتدیکنی افاده ایدرمن بولرک هپسی قله ریقالیزمی نمون ایتمک ایچون پاییلورمش ا حقیقی بودرجه تحریف ایدرک ، مملکتی یارواغیار نظرانده دوشورمک ایچون آنجق . بو قدر چالیشیه بیلیر . زوالی حقیقت و زوالی مملکت ا

مطبوعات بومیه منرک بر قسمی بو تحریفات و تعذیباتک واسطه ترویجیدر . دیکر قسمی بوکا قارشق محافظه سکوت ایدیور . حیات ملیه مزه سورولن بو لکلره قارشق لاقید بولنور . مسلمانلق علمینده ترتیب ایدیلن بو هجوملردن متأثر اولیور ، ارنی تهجیرینی حیات سیاسیه منری لکله بن برجنایت عدایمکده برلشن و بولککی تمیزله مک ایچون مجاهده ده بولان جرائد بومیه من ، بر قسمک روح ملی به توجیه ایتدیکی سهام قاتله ایله آجق ایتدیکی رخنه لره ، قربان ایتمک ایسته دیکی حقیقته قارشق سین چیقارمیور ، بو خصوصلره هیچ علاقه دار اولیورا الحاصل مسلمانلق کندی یوردنده بو درجه ذلیل بر موقعه اسقاط ایدیورکن مسلمان اولدوقلری ادا ایدن برجماعت مرشده لارنده کی وسائط ارشاد ایله بو اوغورده ابدال مساعیدن کیری قالیور !

مطبوعاتک بواهل و لاقیدیسنه علاوه علمای اسلامک اهلانی قید ایتمک ایسترز . علمای اسلام بو خصوصات ایله اشتغال ایدیور . بز بالخاصه دارالحکمة الاسلامیه به توجیه خطاب ایدیورز . مثلاً بو خصوصات موضوع بحث اولیورکن دارالحکمة الاسلامیه کوچک برساله ایله هر مسئله حقننده مسلمانلرک نقطه نظری بیان ایله وظیفه ارشادینی ایشا ایتسه نه اولور ؟ ... بویله پایایرسه افکار عمومیه نه قدر استفاده